

MEMO

Van: Commissie van deskundigen Kwaliteitsinstrumenten Bouwsteen 2
Aan: IpsO Facto
Betreft: Reactie op doorontwikkeling *Cliënten aan het woord*
Datum: november 2020

1. Inleiding

U heeft op 28 augustus 2020 informatie aangeboden over de doorontwikkeling van uw instrument, waarvoor hartelijk dank. Daarnaast heeft u voor de beoordeling van de criteria betrouwbaarheid en validiteit een eerder aangeleverde rapportage aangedragen. Bij deze ontvangt u de reactie van de commissie van deskundigen¹.

Uw instrument is opgenomen in de Waaier 2020-2022, in categorie I². Aan de ontwikkelaars die in deze categorie zijn ingedeeld, heeft de commissie van deskundigen gevraagd om te rapporteren over de doorontwikkeling van hun instrument met betrekking tot de criteria:

1. *Het instrument levert cliëntinformatie op individueel niveau.*
2. *De systematiek is ingebed in de zorgplancyclus.*
3. *Het instrument geeft zicht op ervaringen en concrete verbeterwensen van de individuele cliënt*
4. *Gegevens kunnen (anoniem) worden geaggregeerd naar verschillende niveaus (team, afdeling/vestiging, organisatie).*
5. *Er zijn waarborgen voor continuïteit van de ontwikkeling wat betreft voortbestaan en doorontwikkeling.*
6. *Geëxpliciteerd is onder welke omstandigheden een instrument zinvol is, en onder welke voorwaarden het tot zijn recht komt.*
7. *Het instrument moet betrouwbare metingen opleveren.*
8. *Het betreft een valide instrument.*

Algemeen

De commissie wil u complimenteren met de heldere wijze waarop de doorontwikkeling is weergegeven in uw jaarlijkse kwaliteitsrapportage. U heeft de feedback voortvarend opgepakt. De motivatie om uw instrument continu te blijven doorontwikkelen, is duidelijk zichtbaar.

Beoordeling

De commissie adviseert het bestuur VGN uw instrument *Cliënten aan het woord* te behouden in de Waaier 2020-2022, met de status categorie I.

¹ De commissie bestaat uit:

- Prof. dr. ir. Kees Ahaus, voorzitter
- Prof. dr. Petri Embregts
- Prof. dr. Mirella Minkman

Waarnemers zijn drs. Ditte van Vliet en drs. Annemarie Peters, bureau VGN. De commissie wordt bijgestaan door dr. Roos Mesman, secretaris.

² Categorie I: Toegelaten tot de Waaier; jaarlijks een rapportage over de doorontwikkeling opleveren

Categorie II: Toegelaten tot de Waaier, met ontwikkelopgave(n); jaarlijks specifiek rapporteren over doorontwikkeling van de specifieke ontwikkelopgave(n), en jaarlijks een rapportage over de doorontwikkeling opleveren

2. Toelichting

Criterion 1 en 3 Individuele ervaringen en wensen

De rapportage geeft een duidelijk beeld van de structuur van de basisvragenlijst, waarvoor dank. De commissie waardeert het inzicht dat u biedt in het gebruik van de versie 'dagbesteding' en de versie 'verblijf en behandeling'. De aanpassingen in het afgelopen jaar zijn weloverwogen en goed beargumenteerd weergegeven.

Criterion 2 Aansluiting bij de zorgplancyclus

Vorig jaar heeft de commissie geen expliciete vragen gesteld over dit criterium en het is dus ook begrijpelijk dat u hierover geen nieuwe informatie verstrekt in uw rapportage. De commissie verneemt graag in een volgende verantwoording op welke wijze de gebruikers uw instrument inbedden in de zorgplancyclus en hoe u dit als ontwikkelaar blijft volgen.

Criterion 4 Aggregatie

Vorig jaar heeft de commissie geen expliciete vragen gesteld over dit criterium en het is dus ook begrijpelijk dat u hierover geen nieuwe informatie verstrekt in uw rapportage. Kunt u in een volgende rapportage inzicht bieden in de wijze waarop gebruikers de geaggregeerde inzichten op verschillende niveaus gebruiken?

Criterion 5 Continuïteit

In uw rapportage adresseert u de vraag van de commissie over de argumenten en onderbouwing om items te schrappen en de mogelijke gevolgen voor de (inhouds)validiteit. Uw argumentatie is helder en de commissie waardeert uw voornemen om de aangepaste versies te onderzoeken op psychometrische eigenschappen. Bij criteria 7 en 8 biedt de commissie enkele suggesties om hierin mee te nemen.

Criterion 6 Voorwaarden voor zinvol gebruik

De commissie heeft geen opmerkingen over dit criterium.

Criterion 7 en 8 Betrouwbaarheid en Validiteit

Dit jaar heeft verdieping plaatsgevonden op de criteria betrouwbaarheid en validiteit. De commissie heeft externe experts ingeschakeld, die een methodologische review hebben uitgevoerd op de door de ontwikkelaars aangeleverde rapportages. Op basis van het totaalbeeld van deze review, hebben zij de commissie ook van advies voorzien over de verdere doorontwikkeling van het beoordelingsproces op deze criteria.

In dit memo wordt een aantal bevindingen, vragen en suggesties over uw rapportage met u gedeeld. De commissie wil graag uw doorontwikkeling op deze criteria blijven volgen, maar verwacht niet jaarlijks een nieuwe diepgaande analyse van de betrouwbaarheid en validiteit van uw instrument. De commissie wil u uiteraard wel aanmoedigen om na een grote revisie en/of na het voor het eerst behalen van een bepaald minimumaantal afnames, een toetsing uit te voeren. Mogen onderstaande opmerkingen dan voor u behulpzaam zijn.

In paragraaf 3.5 van uw rapportage beschrijft u een belemmering bij nader onderzoek van psychometrische eigenschappen van de aangepaste versies. De commissie waardeert uw transparantie met betrekking tot dit vraagstuk. Het getuigt van continue aandacht voor de volgende stappen die u wilt zetten en wat daarvoor nodig is.

De commissie ziet nog enkele aandachtspunten om rekening mee te houden bij een volgende toetsing van de betrouwbaarheid en validiteit van uw instrument:

- Missende waarden
Het percentage in de categorie “niet van toepassing” en missende waarden worden per item beschreven. Wat nog ontbreekt is een beschrijving van de wijze waarop met de verschillende soorten missende waarden is omgegaan.
- Respons
Om de representativiteit van de onderzoeksgroep goed te kunnen beoordelen, is informatie nodig over:
 - Respons en non-respons percentages en redenen van non-respons
 - Kenmerken van de respondenten en de populatie.
- Doelgroep
Voor het valideren van de vragenlijst is het van belang te weten voor wie deze precies bedoeld is. Suggesties om hieraan aandacht te besteden in de rapportage:
 - Beschrijf de doelgroep helder en volledig.
 - Beschrijf of gekozen wordt voor een homogene of een heterogene groep van respondenten.
 - Beschrijf gebruikte in- en exclusiecriteria.
 - In geval van heterogeniteit, beschrijf hoe wordt omgegaan met de verschillen tussen respondenten en maak eventueel gebruik van gestratificeerde analyses om de validiteit en betrouwbaarheid in verschillende subgroepen te meten.

3. Hoe verder?

De VGN zorgt ervoor dat de bevindingen van de commissie van deskundigen over de Waaier wederom transparant gepubliceerd worden via de website.

U heeft een uitnodiging ontvangen voor een gezamenlijke bijeenkomst voor alle ontwikkelaars van instrumenten die in de Waaier zijn opgenomen. Deze bijeenkomst zal plaatsvinden op **donderdag 11 februari 2021 van 13:00 – 17:00 uur**, onder enig voorbehoud in verband met de ontwikkelingen rondom de COVID uitbraak. Doel is uitwisseling van ervaringen en bespreking van een aantal actuele kwesties. Meer informatie over de agenda en locatie/digitale omgeving volgt uiterlijk half december.